

Ecologisch terreinbeheer

Key Take-aways

In dit document vindt u een overzicht van de tips die de opleiding groenmanagement van Hogeschool PXL Green & Tech aan de hand van een brainstormoefening met Vlaamse logies meedeelden.

Je kan dit als inspiratie gebruiken wanneer je wil nadenken over ecologisch terreinbeheer.

Missie

- **Samenleven met de natuur:** de mens is onderdeel van het ecosysteem, niet de heerser erover.
- **Elk organisme telt:** evenwicht en respect voor biodiversiteit zijn essentieel voor een duurzaam voortbestaan. Ja zelfs wespen en muggen!
- **Doel:** naar een terreinbeheer evolueren dat zowel ecologisch verantwoord als belevingsvol is voor gasten.

CHECKLIST

Ecologie is goed

Ecologie met een plus is beter

Duurzaamheid is goed

Duurzaamheid plus fun is beter

Basisprincipes van een ecologische tuin, in liedjes samengevat

- The Circle of Live (Lion King) = Houd de mineralenkringloop gesloten
- Laat alles wat ademt in vrede bestaan (Rob De Nijs)
- Laat ons een bloem en wat gras dat nog groen is (Louis Neefs) = pas het maairegime van je gazon aan
- Een eigen huis, een plek onder de zon (Roger Froger) = maar ook niet te veel en altijd = schaduw voorzien
- Let it rain down on me (Phil Collins, Genesis) = Maak van je tuin een spons voor regenwater
- Landslide (Fleetwood Mac) = heb respect voor de landschappelijkheid van je omgeving
- Hearts a mess (Gotye) = maak je tuin niet te clean
- I never promised you a rose garden (Lynn Anderson) = en waarom zouden we dat niet doen?
- Try to remember the days in September (Harry Belafonte) = maak een, bloeiboog

Duurzaamheid plus fun

= ecologie + toevoegingen

Voeg beleving toe voor je gasten (en creër een win-win situatie)

Enkele voorbeelden: bloemen plukken, schepen scheren, workshop zeisen, appels plukken, workshop Crostata di Mela of Limburgse fruitvlaai, Obsidentify in de tuin, vogels voeren en beloeren,

Hulpmiddelen

BAF Biotope Area Factor: hoe maak ik mijn tuin beter, welke biotoop winst levert me dat op?

Een evenwichtige bodem met aandacht voor biodiverse beplanting & aangenaam voor je verblijfsgasten?

Dit zijn de tips:

- Gebruik **GEOPUNT** om grondtypes te bepalen → kies **haagsoorten en planten** die passen bij de bodem.
- Je kan [Mycorrhiza](#), merknaam [DCM](#), inzetten om de bodemgezondheid te verbeteren (Dit is een middel om schimmelnetswerken te verbeteren. Zeker interessant wanneer je naaldbomen vervangt door loofbomen. Ze hebben een ander schimmelnetswerk. Door dit middel toe te voegen, vergroot je de levensvatbaarheid van je nieuwe aanplant.
- **Advies inroepen?** [Medigran](#) kan je helpen met zadenmengsels voor bloemenweides
De Bosgroep kan je adviseren over beplanting, bloemensoorten en beheer van grote domeinen.
- **Wil je de beleving in je tuin ook in de andere seizoenen?** Dan kan je de bloei verlengen: creëer een **bloeihoog tot september-oktober**. Ook goed voor de biodiversiteit bv. de bijen.
- **Plaggen** is een snelle oplossing en kan helpen om te rijke grond te verschromen voor bloemenweides. Let wel op: dit is duur en intensief. Als je tijd hebt, dan kan dat ook goedkoper en op een natuurlijkere wijze.
- **Recupereer hakselhout** als valdempend, natuurlijk materiaal in speeltuinen. Het is tevens ideaal om kleine organismen een leuke verblijfplaats aan te bieden in je tuin.
- **Gemengde haag met fruitsoorten** (bv. frambozen) = een natuurlijke en gezonde “snoephaag”
- **Natuurlijke windbrekers** aan grote waterpartijen? → er zijn heel wat struiken of plantensoorten die beschutting bieden zonder dat het zicht verloren gaat.
- **Bijenkasten** toevoegen → lokale honing als authentiek logiesproduct. Opgelet; dit is zeer leuk maar het wordt steeds moeilijker om een moedige imker te vinden nu de Aziatische hoornaar zo snel oprukt en volledige bijenvolken uitmoordt.

Water

Water – het nieuwe luxeproduct...

- **Regenwaterrecuperatie** koppelen aan beleving (bv. wadi's als speelelement → zie voorbeeld *Zuidpark Antwerpen*).
Ter info: Wadi's of tijdelijke opvangplaatsen stimuleren biodiversiteit én speelsheid.
- **Grijs water zuiveren:** via **helofytenfilters** of **Hydroloop**.
- **Bij overvloed:** Stad/gemeente kan partner zijn (bv. ondergrondse wateropvang zoals Frankrijk, Antwerpen).
- **Opvulling regenputten:** bij droogte eventueel aanvullen met drinkwater, maar niet als standaardoplossing.

& groen

Gebouwen

Hoe kan je bijdragen aan groenbeheer in een verstedelijkt gebied?

- Houten chalets of fietsenstalling **vergroenen** met verticale plantenwanden (bv. wilde bosrank).
- **Zwaluwkasten** integreren tegen gevels → biodiversiteit in stedelijke context.
- **Natuurlijke rommel** zoals houtafval, bladeren,...= grondstof: gebruik natuurlijke restmaterialen voor kringloopsluiting en nudging (positieve gedragssturing).
- **Niet te “clean” tuinonderhoud:** laat natuur toe, en sensibiliseer gasten hierover. Bv. Werk met bladerkorven. Je kan gasten ze laten vullen – beleving & niet te zwaar werk in de buitenlucht.
- **Klaver** als onderhoudsarm alternatief voor strak gemaaide grasvelden → tegelijk biedt dit kansen om gasten te informeren over dit duurzamere alternatief.

Partners

Samen weten we meer:

- **Samenwerking met bosbeheer** → beheer van monotone naaldbossen, stap voor stap omvormen naar gemengd bos.
- **Begrazing** met de juiste schapenrassen (bv. brameneters) in samenwerking met schapenhouders.
- **Samenwerken met ecotoeristische organisaties** (bv. *Starling*, *Anders Reizen*) om win-win te creëren.
- **Educatieve samenwerking:** koffers voor wateronderzoek (milieu-educatie) aanbieden of uitlenen aan gasten. PIME biedt dit aan voor provincie Antwerpen maar andere provincies hebben dit vermoedelijk ook.

Belevi

Maar onze gasten willen niet meewerken...

- **Betrek gasten** in ecologische acties: eieren rapen zoals bij Hullebrug , een lokale safari.
- **Zichtbare uitleg** over kringlopen en biodiversiteit.
- **Boerderij of bloemenweide** als extra logiesbeleving.
- **Snoezeltuin of sensorische** tuin voor personen met een beperking zoals bij *Koto B&B*.
- **Gebruik nudging**: kleine herinneringen en speelse communicatie om gasten ecologisch gedrag aan te leren.
- **Ga op reis!** (& doe inspiratie op) bv. in het buitenland: Engelse tuinen & landschapsbeleving op de kampeerterreinen ter plekke.

Tip van Wim Janssens, natuurgids & adjunct-directeur Lllse Bergen: 'bezoek de Vakbeurs openbare ruimten. Dit is een bron van inspiratie voor terreinbeheer, wateropvang en vergroening.' Volgende event: 12 maart 2026, Atomium Brussel.

Comm

Hoe vertel ik erover?

- **Toon inspanningen zichtbaar** op terrein én online (vb. infobordjes, website, gidswandeling).
- **Nudging = sleutel**: motiveer zonder te beleren; creëer "fun factor".
- **Educatieve verhalen** rond planten, water en dieren → gasten meenemen in jullie missie.